

תוכניות החינוך לבתי הספר היסודיים ולחטיבות ביניים

בית לוחמי הגטאות ע"ש יצחק קצנלסון למורשת השואה והמרד הוא אחד המוזיאונים הראשונים מסוגו שהוקם על ידי ניצולי שואה. מימיו הראשונים ביקשו מייסדיו למסור את סיפור השואה, תוך התמקדות בעמידה היהודית והכלל אנושית על גווניה הרבים, באפשרות הבחירה העומדת בפני האדם, בניצחון הרוח האנושית ובבניית החיים מחדש במדינת ישראל.

"יד לילד" הוא מוזיאון חינוכי ייחודי הפונה לילדים ולבני נוער. בתערוכות מוצגים סיפוריהם של ילדים מתקופת השואה, תוך יצירת קשר בלתי אמצעי בין המבקר הצעיר של היום לבין הילדים של אז. למבקרים מזמנת חוויה הנוגעת בעולם עשיר של רגעי התמודדות, של אתגרים, של נטילת אחריות ושל גילוי יוזמה במציאות בלתי אפשרית.

אנו מציעים תוכניות מרתקות וחוויתיות המשלבות למידה אקטיבית, מתודות מגוונות של סדנאות הבעה ויצירה, שיח קבוצתי, הצפת דילמות, שאלות מקדמות שיח, משימות חקר בתערוכות ומגוון ייחודי של הצגות מקור (בכל תוכנית ניתן לשלב אחת מההצגות, בתיאום מראש ובהתאם לגיל התלמידים). הצוות מתמחה בהתאמת תוכני המוזיאון לפרופיל התלמידים ולצרכים הייחודיים של בית הספר. נשמח לסייע בבחירת התוכניות המוצעות.

בכל אחת מהתוכניות נכלל סיור מודרך בתערוכת הקבע: "הילד היהודי בשואה", תערוכה שמביאה לידי ביטוי באופן חווייתי ורב חושי, באמצעות יומנים, מכתבים ועדויות, את סיפור התמודדותם של ילדים במהלך המלחמה. המבקרים נחשפים לרצף האירועים ההיסטורי תוך התמקדות בסיפור האישי הייחודי.

נוסף לכך ניתן לבחור בסדנה ובהצגה כפי שמפורט בדפים הבאים, בהתאם לשכבת הגיל. בהתאמה לאתגריה הייחודיים של שנת הלימודים הקרובה, פיתחנו עבור בתי הספר מגוון תוכניות חינוכיות:

- יום פעילות ב"יד לילד" מותאם לגילאי המודרכים: ה' - ו', ז' - ט'.
- יום פעילות בבית הספר מותאם לגילאי המודרכים: ה'-ו'.
- פעילויות מקוונות מותאמות לגילאי המודרכים: ה' - ו', ז' - ט'.

פעילות בפוזיאון "יד לילד"

כשלוש עד ארבע שעות

"... כי פרפרים אינם חיים בגטו" -

ציורי ילדים פגטו טרזין

מפגש ייחודי עם ציורי הילדים מגטו טרזין באולם הווטראז'ים וצפייה במונולוג תיאטרלי על הציירת והמורה לאמנות פרידל דיקר-ברנדייס. נברר כיצד הצטיירו החיים בעיניהם של ילדים בגטו טרזין באמצעות ציוריהם הצבעוניים.

לסיום נעצב תערוכה בהשראת ציורי הילדים.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ה' - ו'

"זכרי, את יהודייה!"

מסע בין תערוכות המוזיאון בעקבות הילדים היהודים שנאלצו להסוות את זהותם במהלך המלחמה. נצא לחקור במגוון תערוכות מהי ה"מזוודה הרוחנית" של אדם הנישאת עמו לכל מקום וזמן: מה היא כוללת? כיצד שומרים עליה? מהי זהות יהודית וכיצד משפיעות הנסיבות על זהותנו הפנימית?

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ה' - ו', ז' - ט'

קורצ'אק של הילדים

משנתו החינוכית של יאנוש קורצ'אק נחשפת בפעילות חקר בתערוכה שבה נבחנות סוגיות של זכויות, כללים ויחסי ילדים-מבוגרים.

נמשיך בהצגה או במיצב וידאו-ארט (פירוט בהמשך), ובאמצעותם נתוודע למהלך חייו ולדרכו של קורצ'אק; בסדנאות הבעה ביצירה ניצור גלויות הערכה בהשראת שיטת החיזוק וההעצמה שהנהיג קורצ'אק בקרב חניכי בית היתומים; נבחן את נושא זכויות הילדים, אז וגם היום, ועוד.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ה' - ו', ז' - ט'

ילדות ונעורים בצל הפלחמה

בתערוכה המוקדשת ליצירתו של פאול קור נצא למסע חווייתי מוזרך בעקבות תהליך התבגרותו בצל השואה של הסופר והמאייר הידוע, ונבחן את השפעת נסיבות חייו על יצירתו האמנותית בשנים שלאחר המלחמה. נסיים בסדנת יצירה בהשראת ספריו, ציוריו ואיוריו של פאול קור.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ה' - ו'

"שם היה לי בית"

בהדרכה פעילה בתערוכה נבחן את המושגים "בית", "ילדות" ו"משפחה". בהמשך נקיים סדנת יצירה ונעסוק במוטיבים וברעיונות בהשראת עבודות האמנות שצפינו בהן במהלך הסיור, תוך שימת דגש על מושג "הבית" ומשמעותיו.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ה' - ו'

"כאן התחילה ילדותי"

כיצד משקמים ילדות שאבדה? פעילות חקר בתערוכה הנושאת שם זה. במהלך הפעילות נעמוד על האתגרים שעמדו בפני הילדים היהודים בתום המלחמה, על מאמצי השיקום ועל חייהם החדשים.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ה' - ו', ז' - ט'

זכרו והזכירו

בפעילות מרתקת באולם "יזכור" נחשוף חפצים אישיים ויצירות אמנות מתוך ארכיון המוזיאון, שהם עדות לסיפורי חיים של יחידים, משפחות וקהילות בתקופת השואה ולפניה. יחד נפענח מהם מרכיבי הזיכרון, נשוחח וננסה להבין מה אנו זוכרים ומדוע.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ז' – ט'

"אני אדם של נושא אחד"

דיאלוג תיאטרלי בתערוכה "בית עדות" שבאמצעותו נכיר את סיפורה של מרים נוביץ', ניצולת שואה, ממייסדות הקיבוץ והאוצרת הראשונה של המוזיאון. השחקנית המגלמת את דמותה של נוביץ' תקיים דיון עם המשתתפים על משמעויות זיכרון השואה עבורם.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ט'

הורים וילדים בפהלך הפלחפה -

הספרונים של ליניקה

שיח ויצירה על מושגים כגון "געגוע", "הורות" ו"משפחה" בעקבות מכתבים מאוירים שהעביר בסתר אל הילדה נילי גורן אביה, במהלך שנות הסתתרותה בימי המלחמה.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ה' – ו'

יהודי הולנד בשואה

סיור פעיל בתערוכה שבמהלכו נחקור את סיפורה הייחודי של יהדות הולנד בתקופת השואה, לנוכח הונאת הכובש הנאצי. נתוודע לחייהם של ילדים ונוער באותה העת, והצללתם.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ז' – ט'

חסידי אופות העולם

פעילות חקר ושיח בתערוכה בנושאים: הצלה, אומץ, אקטיביזם ועמידה מהצד. יחד נבחן מהם הדילמות והמחירים שניצבו בפני המצילים וכיצד התמודדו עמם; מהם הערכים שעמדו בבסיס מעשי ההצלה וכיצד נוגעים נושאים אלה לחיינו כיום.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ז' – ט'

לבחור בחיים

סיפורם המרתק של מייסדי קיבוץ לוחמי הגטאות והמוזיאון מובא בתערוכת "בית עדות" ומזמן, באמצעות היכרות עם הדילמות שהתמודדו עמן, דיון מעשי במושגים "צומתי הכרעה", "תקומה", "בחירה בחיים" ו"ציונות".

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ז' – ט'

תוכניות מיוחדות

בכל תוכנית ניתן ומומלץ לשלב את אחת מהצגות המקור הבאות:

ריקוד השפחה והעצב

הצגה המתבססת על ילדותה של לאה פריד, שעדותה משולבת בתערוכה המרכזית "הילד היהודי בשואה". במהלך המלחמה הוסתרה לאה במנזר ונאלצה לחיות בזהות שאולה. סיפורה מעלה שאלות לגבי זיכרון, זהות, געגוע והעברתם לדורות הבאים.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ה' – ו'

פי פאה יותר טוב להיות ילד

הצגה המתמקדת באירועים מרכזיים בחייו של יאנוש קורצ'אק, אירועים אשר עיצבו את דרכו ואת עשייתו החינוכית, מבעד לנקודת מבטה של סטפה וילצ'ינסקה, שותפתו לדרך. בהצגה עולות סוגיות הרלוונטיות לעולמם של הילדים בימינו, כגון: זכויות הילד, יחסי הורים וילדים, התבגרות ועוד.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ו', ז' – ט'

וידוי של פרפר

מיצג וידאו-ארט ותנועה המבוסס על יומן ההתבגרות של יאנוש קורצ'אק, העוסק בסוגיות של חופש מחשבתי ובחירה. עם סיום המיצג נקיים שיח קבוצתי ונבחן סוגיות אלו לנוכח חייהם של המשתתפים כיום.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ה' – ו', ז' – ט'

אברפליה הילד פשפה

סיפורו של ילד ניצול שואה המציג את הקשיים והקונפליקטים שליוו אותו במהלך השתלבותו בארץ, תוך התייחסות לערכים של "קבלת האחר", "תיוג" ו"דעות קדומות" – אז והיום.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ז' – ט'

אנו מציעים מגוון תוכניות ייחודיות, שהדגש בהן הוא על למידה מבוססת פרויקטים (PBL), למידת עמיתים ומפגש של בני ובנות מצווה המזמן חוויה משותפת של הורים עם ילדים.

התבגרות בצל הפלחפה

תוכנית חינוכית מיוחדת לבני ובנות מצווה שבמהלכה נעמיק ונדון יחד, בקבוצות קטנות ואינטימיות, בסוגיות של התבגרות לצד אחריות, משפחה וקהילה. נסיים בסדנה חווייתית משותפת להורים ולילדים. ניתן לשלב זאת כחלק מתהליך היצירה של כתיבת עבודות שורשים.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ז' – ט' בחינוך הפורמלי והבלתי פורמלי, או לקבוצות מחנכים, ילדים והורים. משך הפעילות – כשלוש שעות.

ילדים צדריכים ילדים

תוכנית שנתית בשיטת PBL – למידה מבוססת פרויקטים, הכוללת למידה אקטיבית המשלבת בין עשייה, חקירה ורכישת ידע. כחלק מסדרת מפגשים יצא צוות נבחר של תלמידים למסע חקר באחת מתערוכות המוזיאון, ובעקבותיו יפתחו פעילות חינוכית, אותה יעבירו לחבריהם לשכבה או להוריהם במהלך ביקור מיוחד וחגיגי במוזיאון.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ז' – ט'

פציגים היסטוריה

פעילות חקר שתחילתה בבית הספר, המשכה בתערוכות המוזיאון וסיומה ביצירה אישית.

סיורי עומק במוזיאון על פי נושאים שייבחרו על ידי התלמידים מראש. עם סיום שלב החקר והתהליך האישי שיעברו בתערוכות, יעצבו המשתתפים תוצר חזותי או טקסטואלי אשר יוצג בפני חבריהם לשכבה.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ז' – ט'

נשמח להגיע לבית הספר ולהעביר ימי פעילות במגוון נושאים על פי בחירתכם מתוך התוכניות המוצעות להלן. כל יום פעילות מורכב מסדנאות, ממצגות, מקטעי סרטים ומקטעי שיח תיאטראליים באחד מהנושאים המפורטים להלן.

ההדרכות מתקיימות כשלוש עד ארבע שעות

התבגרות בצל הפלחפה

חויית למידה פעילה בעקבות סיפורי ילדות והתבגרות בטרם שואה, במהלכה ולאחריה. באמצעות מגוון אמצעי מדיה ואמנות נלמד על האיסורים וההגבלות שהוטלו על הילדים היהודים לפני המלחמה; במשחק לוח מקורי ומהנה נעסוק בסיפורי הצלה ומסתור במהלך המלחמה; בחקר פעיל ומאתגר של תצלומי ילדים לאחר המלחמה, נברר כיצד ניסו בתי הילדים לתת מענה לצורכיהם בהתבסס על פירמידת הצרכים של מאסלו.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ה' - ו'

"להגביה עוף" - דרכו החינוכית של

יאנוש קורצ'אק

באחד מביקוריו בארץ ישראל ביקר יאנוש קורצ'אק בקיבוץ עין חרוד. במהלך הסיור עלו על גבעה להשקיף על המקום ועל העמק. כשהרגיש רוח חזקה על פניו, שאל קורצ'אק: "האם אתם נוהגים להעיף עפיפונים עם הילדים?" כי "כשם שהים נותן לילד צעצוע סירה, כך הרוח חייבת לתת לו עפיפון" (מתוך הספר "כזה וכזאת על ילדים").

בפעילות מהנה וחוייתית נתוודע לשיטות החינוך הייחודיות של קורצ'אק, נקיים שיח קבוצתי על אודות הרעיון של "להגביה עוף" בחיי המשתתפים, ניצור עפיפונים מלאי גוון וצבע ונפריח אותם יחד בחצר בית הספר.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ה' - ו'

ימי פעילות בבית הספר

הפוזיאון פגיע אליכם

פעילויות בקוונות

גלויות ההערכה וההעצפה בפשנתו

החינוכית של יאנוש קורצ'אק

יאנוש קורצ'אק נהג לבטא תשומת לב והערכה על פעילות של הילדים ומילוי חובותיהם באמצעות מתן גלויות נופים וטבע. נדון בחוזקות ובאתגרים שלנו ובגורמים המניעים כל אחד ואחת מאיתנו. בהמשך יעצבו התלמידים גלויות אישיות ברוח משנתו של קורצ'אק.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ה' - ו'

געגוע - סיפורה של נילי גורן

במהלך השואה נאלצו ילדים יהודים להיפרד ממשפחותיהם ולנסות להסתתר.

נצפה במונולוג תיאטרלי על נילי גורן ונפענח את הספרונים שהעביר אליה בסתר אביה במהלך שנות המלחמה כדי לשמור איתה על קשר. נברר אילו קשיים ניצבו בפני נילי ואת משמעותו של ה"געגוע" ליקרים לנו, אז והיום.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ה' - ו'

חפצים פשפרי זיכרון - סיפורה של

לאה פריד (לילקה)

מסע מרגש בעקבות הזיכרון. נצפה בקטע מההצגה "ריקוד השמחה והעצב", המבוססת על סיפורה של הילדה לאה פריד - לילקה. בזקנתה מגלה לאה מחדש חפצים המעוררים זיכרונות מילדותה ומבית הוריה. לסיום נבחן מה טוען חפץ במשמעות רגשית ונשתף בסיפורי חפצים העוברים במשפחתנו.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ה' - ו'

כל פעילות נפשכת בשעה

כחלק מהיערכות "יד לילד" לצורכי בתי הספר בעת הזו, אנו שמחים להציע מגוון שיעורים אינטראקטיביים בפלטפורמות מקוונות, בהנחיית הצוות החינוכי שלנו. השיעורים כוללים יצירה משותפת, פעילות אינטראקטיבית וצפייה מונחית בקטעי קולנוע ותיאטרון, תוך עידוד חוויית למידה פעילה ודיאלוגית.

על קבלת האחר – אז וגם היום

במהלך תקופת השואה ולאחריה קלטו חברות ילדים בקיבוצים ובכפרי נוער ילדים יהודים רבים שהגיעו מ"שם" בגפם, בודדים, תלויים ולרוב יתומים. מתוך צפייה בקטע מתוך ההצגה "אברמל"ה הילד משמה", נתוודע לעולמם של אחד מאותם ילדים ולמפגש המורכב עם בני גילו הצברים. נבחן את חבלי הקליטה תוך עיסוק בערכים של "קבלת האחר", "תיוג" ו"דעות קדומות".

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ז' - ח'

פשעויות טקסי התבגרות – אז והיום. פעילות לבני ובנות פצווה

שנות המלחמה הציבו אתגרים וקשיים מול תהליך התבגרותם של נערות ונערים. אחד מהאתגרים הרבים היה הניסיון לשמור על הזהות היהודית. במהלך המלחמה נבצר מהם לקיים את הטקס החשוב של עלייה לתורה בהגיעם למצוות.

במהלך פעילות זו נכיר את חשיבותו ומשמעותו של טקס בר המצווה דרך עיניהם של מתבגרים מתקופת השואה. נעמיק בסוגיות של התבגרות לצד אחריות, התייחסות למסורת ומשמעויותיהן לחיינו כיום.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ז' - ח'

גלוית הפרידה אשר הוענקה על ידי יאנוש קורצ'אק לילדים שעזבו את בית היתומים

גם בגטו ילדים ציירו – פרידל דיקר -

ברנדייס וציורי ילדי גטו טרזין

נכיר את דמותה הייחודית של הציירת פרידל דיקר-ברנדייס ששילבה בין יצירה, הבעה וטיפול בילדים בגטו טרזין. ניחשף למגוון ציורים שציירו ילדים בגטו בהזדמנות. נצפה במונולוג תיאטרלי ונסה ללמוד בעקבותיו מה העסיק ילדים בתקופת המלחמה, למה התגעגעו ולמה ייחלו. בהמשך יתנסו התלמידים בהבעה באמצעות ציור.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ה' - ו'

כאן התחילה ילדותי – הילדים

היהודים ביום שאחרי

כ-150,000 ילדים יהודים שרדו את השואה. חלקם שבו מהמחנות, חלקם יצאו מתוך מחבואיהם ביערות, ממשפחות נוצריות וממנזרים. כיצד שיקמו את חייהם?

נתוודע לפעילויות השיקום של ילדים ניצולים ולעדויותיהם, נלמד על האתגרים שעמדו בפניהם בתום המלחמה לצד מאמצי השיקום לקראת חייהם החדשים.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ז' - ח'

התבגרות בצל הפלחפה

בתקופת השואה: נתוודע לסיפוריהם של מתבגרים בתקופת השואה, דוגמת יורק, הוא דוד פלונסקי. נברר מה היו אתגרי ההתבגרות שעמדו בפני ילדים בתקופת השואה, דוגמת לקיחת אחריות, מחויבות כלפי המשפחה, קבלת החלטות וגילוי תושייה.

בשיח משותף נדון בדילמות ובאתגרים של מתבגרים כיום.

<< הפעילות מותאמת לגילאי המודרכים: ז' - ח'

לפרטים וייעוץ ניתן ליצור קשר עם מרכז ההזמנות
OFFICE@GFH.ORG.IL | 04-9958015/35
איתי בר – מנהל השיווק; 04-9958035 | ITAI@GFH.ORG.IL

